

Sarajevo, 17.09.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.09.2018.- 14.09.2018.

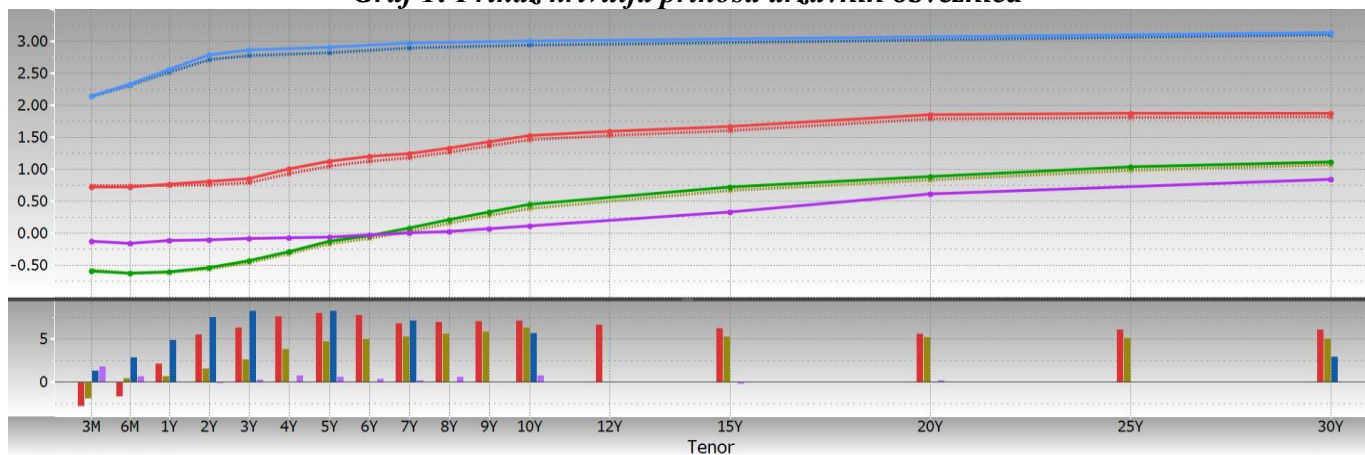
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	7.9.18	-	14.9.18		7.9.18	-	14.9.18		7.9.18	-	14.9.18		7.9.18	-	14.9.18	
2 godine	-0,55	-	-0,54	↗	2,70	-	2,78	↗	0,76	-	0,82	↗	-0,11	-	-0,10	↗
5 godina	-0,18	-	-0,13	↗	2,82	-	2,90	↗	1,05	-	1,13	↗	-0,07	-	-0,06	↗
10 godina	0,39	-	0,45	↗	2,94	-	3,00	↗	1,46	-	1,53	↗	0,11	-	0,12	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	7.9.18	-	14.9.18
3 mjeseca	-0,533	-	-0,576
6 mjeseci	-0,629	-	-0,625
1 godina	-0,588	-	-0,577

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.09.2018. godine (pune linije) i 07.09.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su u odnosu na prethodni tjedan povećani, a najveći rast je zabilježen kod obveznica dužeg roka dospelja. Početkom tjedna prinosi italijanskih obveznica su, usljed povećanog optimizma vezano za zadržavanje proračunskog deficita u dozvoljenim okvirima, zabilježili nagli pad. Ipak, već narednog dana je došlo do korekcije ovih prinosa, koji su do kraja tjedna uglavnom bilježili blagi rast. Ipak, promatrano na tjednoj razini, prinosi ovih obveznica su smanjeni za 5 do 7 baznih bodova.

ECB je proteklog četvrtka održala sjednicu na kojoj je referentna kamatna stopa zadržana na razini od 0,0%, te nije bilo značajnijih priopćenja, tako da nije bilo ni reakcija na tržištu. Ovom prilikom su objavljene nove prognoze ECB-a, gdje su prognoze rasta GDP-a eurozone za 2018. i 2019. godinu smanjene za po 0,1% u odnosu na prethodne prognoze iz lipnja, te se sada očekuje rast od 2% i 1,8%, respektivno, dok su dugoročne prognoze do 2020. godine ostale nepromijenjene (1,7%). Prognoze stope inflacije eurozone su nepromijenjene, te se i dalje očekuje da će godišnja inflacija iznositi 1,7% sve do 2020. godine. U vezi s zbivanjima u Italiji, predsjednik ECB-a Draghi je izjavio da kada bude završen nacrt proračuna, nakon čega će se o istom raspravljati u Parlamentu, onda će sudionici na financijskim

tržištima formulirati stanovište. On je dodao da je retorika u posljednjih nekoliko mjeseci već utjecala na promjene nekih stanovišta, te da je nažalost takva retorika dovela do određenih negativnih učinaka, kao i do rasta kamatnih stopa za stanovništvo i kompanije.

Ministarstvo financija Francuske je smanjilo prognoze gospodarskog rasta zemlje za 2018. i 2019. godinu na 1,7% te je priopćeno da slabiji rast, nego što je očekivano prije samo 5 mjeseci, znači da bi proračunski deficit mogao biti blago promijenjen u ovoj godini i da će ostati blizu gornjeg dozvoljene razine od 3% GDP-a.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SRPANJ	16,2	12,8	16,5
2.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	RUJAN	14,3	12,0	14,7
3.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	RUJAN	-13,0	-10,6	-13,7
4.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno)	II tromjesečje	-	0,4%	0,4%
5.	Troškovi rada – EZ (G/G)	II tromjesečje	-	2,2%	2,1%
6.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	II tromjesečje	10,8%	10,7%	11,0%
7.	Promjena zaposlenih – Francuska (tromjesečno)	II tromjesečje	0,2%	0,0%	0,2%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	SRPANJ	1,0%	-0,1%	2,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	SRPANJ	-	3,3%	5,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	SRPANJ	1,6%	-1,3%	1,4%
11.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	SRPANJ	-	1,9%	1,2%
12.	Stopa inflacije – Njemačka	KOLOVOZ	1,9%	1,9%	2,1%
13.	Stopa inflacije – Francuska	KOLOVOZ	2,6%	2,6%	2,6%
14.	Stopa inflacije – Španjolska	KOLOVOZ	2,2%	2,2%	2,3%
15.	Stopa inflacije – Italija	KOLOVOZ	1,7%	1,6%	1,9%
16.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	SRPANJ	-	2.341,7	2.323,3
17.	GDP – Irska (tromjesečno)	II tromjesečje	1,0%	2,5%	-0,4%

SAD

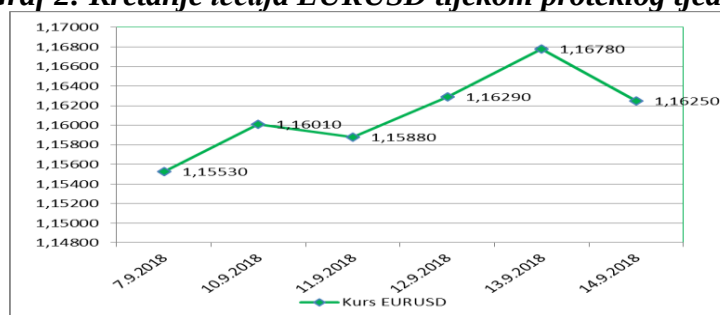
Tijekom proteklog tjedna zabilježen je značajan i relativno paralelan rast prinosa američkih obveznica koji je prije svega bio rezultat očekivanja da će Fed krajem ovog mjeseca povećati referentnu kamatnu stopu. Ovo povećanje je i prema tržišnim očekivanjima već izvjesno, ali dalji tempo rasta i dostizanje neutralne razine referentne kamatne stope bi moglo biti predmet rasprave kreatora monetarne politike u SAD. Predsjednik Feda iz Atlante Bostic, koji ove godine ima pravo glasa u FOMC-u, izjavio je da se zalaže za još jedno povećanje do kraja ove godine, nakon što je Fed u ožujku i lipnju povećao referentnu kamatnu stopu, odnosno ukupno tri povećanja tijekom ove godine. Bostic je naveo i to da smatra da Fed ne treba da dostiže neutralnu razinu referentne kamatne stope, zbog neizvjesnosti oko pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i partnera, koji se do sada nisu nepovoljno odražavali na gospodarstvo SAD, ali postoji zabrinutost zbog njihovog utjecaja na prerađivački sektor SAD. Njegova izjava je drugačija u odnosu na izjave njegovih kolega danih u prethodnom tjednu, a koje su upućivale na još dva povećanja referentne kamatne stope do kraja tekuće godine. Članica Fedovog Odbora guvernera gđa Brainard je izjavila da očekuje da će Fed nastaviti s daljim povećanjem referentne kamatne stope koja bi tijekom naredne godine, ili možda čak i dvije, mogla da dostigne razinu od 3% ili nešto više od toga. U Fedovom redovitom izvješću o stanju u domaćem gospodarstvu, poznatijem kao „Beige Book“ je navedeno da je gospodarstvo SAD bilježilo umjeren rast. Fed iz Dalasa je priopćio da je u regiji koju obuhvata zabilježen snažan ekonomski rast, dok je rast u oblastima Filadelfije, St. Luisa i Kansas Sitija bio nešto ispod prosjeka. Pokazatelji osobne potrošnje i proizvodnje prerađivačkog sektora su zabilježili skroman rast u promatranom razdoblju. Ipak, u ovom izvješću je evidentna zabrinutost analitičara distrikta Feda zbog neizvjesnosti koju nose pogoršani trgovinski odnosi SAD i njihovih partnera.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	KOLOVOZ	2,8%	2,7%	2,9%
2.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	KOLOVOZ	-	0,2%	-0,1%
3.	Zarade zaposlenih po jednoj radnoj sedmici (G/G)	KOLOVOZ	-	0,5%	0,1%
4.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	KOLOVOZ	3,2%	2,8%	3,3%
5.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	KOLOVOZ	4,1%	3,7%	4,9%
6.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	KOLOVOZ	-	3,6%	4,3%
7.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	KOLOVOZ	0,3%	0,4%	0,1%
8.	Iskorištenost kapaciteta	KOLOVOZ	78,2%	78,1%	78,1%
9.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	KOLOVOZ	0,3%	0,2%	0,3%
10.	Mjesečno stanje proračuna (milijarde USD)	KOLOVOZ	-211,0	214,1	76,9
11.	Obujam potrošačkih kredita (milijarde USD)	SRPANJ	14,00	16,64	8,46
12.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8.RUJNA	210.000	204.000	205.000

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1553 na razinu od 1,1625.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Na prošlotjednoj sjednici BoE je u skladu s očekivanjima zadržala aktualnu monetarnu politiku. Članovi MPC BoE su jednoglasno odlučili da referentnu kamatnu stopu zadrže na razini od 0,75% te program kvantitativnih olakšica na rekordnoj razini od 435 milijardi GBP, koja je povećana na tu razinu još u kolovozu 2016. godine. Guverner BoE Carney je izjavio da eventualno nepostizanje dogovora o Brexitu može dovesti do ekonomskog kaosa, uključujući i kaos na tržištu nekretnina, s obzirom na to da bi se cijene kuća mogle smanjiti za trećinu. Također, Carney je istakao da u slučaju da ne dođe do Brexita, BoE ne bi mogla spriječiti krizu smanjivanjem kamatnih stopa, kao što je to učinjeno nakon referenduma 2016. godine te bi stopa inflacije i nezaposlenost bilježili rast. Istodobno, Bloomberg je objavio vijest da se pregovarači EU prvo pripremaju za okupljanje u Salzburgu sredinom studenoga, a da će tek nakon toga biti objavljen plan o posebnom Samitu za potpisivanje sporazuma o Brexitu. U međuvremenu, Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je izdala upozorenje da bi rizik neuspjeha oko Brexita u značajnoj mjeri mogao utjecati na oštru deprecijaciju GBP, dovesti do rasta inflacije i povećati pritisak na realne plaće tijekom dvije ili tri godine nakon Brexita te u konačnici smanjiti potrošnju i ugroziti ekonomski rast. Prema podacima Agencije za statistiku rast GDP-a Velike Britanije od travnja do srpnja je bio za 0,6% veći u odnosu na prethodna tri mjeseca i to je ujedno najbrži tempo rasta od kolovoza 2017. godine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	SRPANJ	11,74	9,97	11,38
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SRPANJ	1,1%	0,9%	1,1%
3.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora (G/G)	SRPANJ	1,4%	1,1%	1,5%

4.	Indeks građevinskog sektora (G/G)	SRPANJ	2,6%	3,5%	2,2%
5.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	SRPANJ	0,2%	0,3%	0,0%
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	KOLOVOZ	-	8.700	10.200
7.	Stopa nezaposlenosti (mjerena tromjesečno)	SRPANJ	4,0%	4,0%	4,0%
8.	RICS cijene kuća	KOLOVOZ	2%	2%	4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio smanjenje s razine od 0,89418 na razinu od 0,88946, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2920 na razinu od 1,3068.

JAPAN

Finalni podaci za drugo tromjesečje tekuće godine, objavljeni početkom proteklog tjedna, su pokazali da je ekonomija Japana u ovom razdoblju zabilježila očekivanu ekspanziju od 0,7% na tromjesečnoj razini, što je bolji podatak od revidiranog smanjenja zabilježenog u prethodnom tromjesečju (-0,2%). Promatrano na godišnjoj razini japanska ekonomija je, također, zabilježila ekspanziju od 3,0%, dok je prethodno zabilježena kontrakcija od 0,9%. Prema istaživanju Bloomberga većina ekonomskih analitičara očekuje da će BoJ na rujanskoj sjednici zadržati aktualnu monetarnu politiku. Naime, 57% ispitanika smatra da je najvjerojatnije razdoblje za naredne promjene 2020. godina ili kasnije te većina predviđa pooštavanje, a ne ublažavanje monetarne politike. S druge strane, prema istraživanju Reutersa, povjerenje japanskih proizvođača u rujnu je zabilježilo smanjenje, nakon sedmomjesečnog kontinuiranog rasta, usljed povećanja neizvjesnosti oko eskalacije trgovinskih odnosa između SAD-a i Kine. Međutim, ekonomisti i dalje očekuju da kompanije povećaju svoje investicije kako bi se nosile s rastućim nedostacima radne snage.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

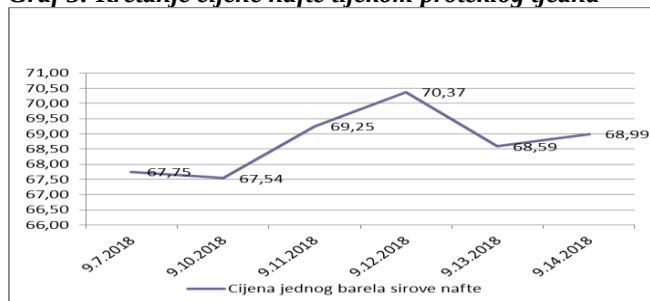
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) F II tromjesečje	0,7%	0,7%	0,5%
2.	GDP (G/G) F II tromjesečje	2,6%	3,0%	1,9%
3.	Tekući račun (u mlrd JPY) SRPANJ	1.893,2	2.009,7	1.175,6
4.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) SRPANJ	-47,7	-1,0	820,5
5.	Monetarni agregat M2 (G/G) KOLOVOZ	3,0%	2,9%	2,9%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G) KOLOVOZ	2,6%	2,5%	2,5%
7.	Indeks uslužnog sektora (M/M) SRPANJ	0,1%	0,1%	-0,6%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P KOLOVOZ	-	5,3%	13,1%
9.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) KOLOVOZ	3,1%	3,0%	3,0%
10.	Temeljne strojne porudžbine (G/G) SRPANJ	4,3%	13,9%	0,3%
11.	Industrijska proizvodnja (G/G) F SRPANJ	-	2,2%	2,3%
12.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) SRPANJ	-	-0,6%	-2,2%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 128,23 na razinu od 130,29. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 110,99 na razinu od 112,06.

NAFTA I ZLATO

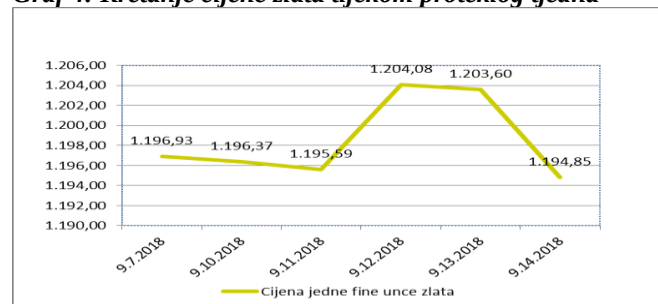
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 67,75 USD (58,64 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila blago smanjenje pod utjecajem informacija da bi pojedine rafinerije ovog energenta iz SAD mogle značajno smanjiti tražnju za naftom zbog prirodnih nepogoda. Trgovanje naftom u utorak je obilježeno špekulacijama da bi zemlje članice OPEC-a i Rusija mogle da produže trajanje ugovora o smanjenom obujmu proizvodnje nafte na određeno razdoblje, što je tijekom tog dana utjecalo na snažan rast cijene ovog energenta. Međutim, krajem proteklog tjedna je objavljeno priopćenje Međunarodne agencije za energetiku da bi i pored smanjenja obujma proizvodnje i isporuke nafte u pojedinim zemljama, tijekom naredne godine globalni ekonomski rizici mogli da imaju utjecaj na tražnju za ovim energentom. Pojedine zemlje u ekspanziji bi se tijekom naredne godine mogle suočiti s deprecijacijom valute u odnosu na USD, što bi značajno moglo da utječe na smanjenje njihove tražnje za naftom. Pored navedenog, prisutan je značajan rizik od dalje eskalacije pooštrenih trgovinskih odnosa. U petak je cijena jedne fine unce zlata zabilježila rast pod utjecajem signala da su američki proizvođači pojačali proizvodnju, kao i zbog optimizma da će Saudijska Arabija i Rusija nadomjestiti potencijalno smanjenje ponude koje dolazi zbog Irana te je iznosila 68,99 USD (59,35 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.196,93 USD (1.036,03 EUR). Očekivanja da će Fed krajem ovog mjeseca povećati referentnu kamatnu stopu su početkom proteklog tjedna utjecala na smanjenje cijene ovog plemenitog metala te je tijekom ponedjeljka i utorka zabilježen trend blagog smanjenja iste. Doprinos smanjenju cijene jedne fine unce zlata dala je i aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera. Tijekom trgovanja u srijedu cijena zlata je zabilježila snažan rast, nakon što je objavljeno da će Kina tražiti dozvolu od Svjetske trgovinske organizacije da uvede sankcije SAD, zbog nepoštovanja antidamping pravila, koja su uvedena 2013. godine, a što je potaklo zabrinutost investitora vezano za dalje intenziviranje krize u trgovinskim odnosima dva najveća svjetska gospodarstva. Međutim, nakon toga na smanjenje cijene zlata ponovo je utjecaj imalo očekivano povećanje kamatnih stopa u SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.194,85 USD (1.027,83 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.